راز نامو

مون هينئر پنهنجا غزل پورا ڪيا،
دل ۾ ليڪن راز ڪجھ رهجي ويا.
تنهن ڪري هڪ مثنوي پيهر لکان،
جنهن ڪي پوئين وقت ۾ ظاهر ڪيان.
حڪم اُن جي سان لکان تازو ڪتاب،
راز رمزن سان پريل خاصو ڪتاب.
عزم ناهي منهنجو آهي يار جو،
تنهن ڪري معنيٰ جو دروازو کليو.
هي ڪتاب آخر زماني ۾ لکيم،
پنهنجي مخفي راز کي ظاهر ڪيم.
حال وارو کو ڏسي منهنجو ڪتاب،
جو پئي توحيد جو خاصو شراب.
هن رسالي جي خبر چا خام کي،
علم عارف کان سوا چا عام کي.
حڪم ٿيو مان رازنامي کي لکان،
پنهنجي پوئين وقت ۾ ڪجھ ڪم ڪيان.
جو پڙهي سو هٽ ڪٽي اسلام تان،
دور ٿئي هر مذهب ۽ ايمان کان.
راز رحماني هتي ظاهِر ڪري،
هي "سچو" خود کي "خدائي" ٿو سڏي.
حال واري کان سواءِ منهنجو ڪتاب،
جو به پڙهندو سو وڄائيندو رباب

هن رسالي کي سڄڻ ڄاڻي خدا،
ڪير پڙهندو حال واري کان سواءِ.
هر ڪو اهڙو راز مخفي تو رکي،
شابس آهي ان کي جو ظاهر ڪري.
عشق سان تمثار آهي هي ڪتاب،
ڏس منجهس معنيٰ جا موتي بي حساب.
جيڪو واقف ٿيندو منهنجي حال کان،
حال کان بيحال ٿيندو بي گمان.
غير واقف ٿي نہ پڙهہ منهنجو ڪتاب،
پر پڙهڻ سان راز حاصل ڪر شتاب.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ تو رهان.

راز رمزن سان ڀريان تو هي ڪتاب،
ڪيئن ڪيان تو دل جي شيشي مان شراب.
ڪيئن نہ قدرت سان خدا آهي ڪريم،
حيّ ۽ قيّوم، رحمان ۽ رحيم.
پاڻ مولا آهي قادر ڪارساز،
شاهہ مالڪ ملڪ جو ۽ بي نياز.
تون زبان سان اڳ ۾ بسم الله ڪر،
پوءِ محمد شاهہ جي ساراهہ ڪر.
جيئن خدا مان ٿيو عيان نامہ رسول،
تيئن رسالت ۾ اچي سو پيو قبول.
ويس بدلائي سڪندر ٿيو سفير،
پاڻ نوشابہ اڳيان آيو امير.
خود چيائين، ”موڪليو مون کي امير،
مان سڪندر شاه جو آهيان سفير“.

نيٺ نوشاہ سچاتو شاھہ کي،
با ادب بيھي رھي ان جاءِ تي
خود چيائين، "تنھنجي ٻانھي مان ٿيان،
روز و شب تو شاھہ جي خدمت ڪيان
ڇو ٿو پردي ۾ ڇپائين پاڻ کي،
ڇو ٿو رنجن ۾ رھائين پاڻ کي".
در حقيقت پاڪ مرسلِ ۽ خدا،
جيڪڏھن ڄاڻين تہ ٻئي آھن ڪنا.
ناھي احمد ۽ احد ۾ ڪوئي فرق،
ميم آھي عشق جي مستي ۾ غرق.
جيڪي پيدا ٿيا زمين و آسمان،
يا منجھن سج چنڊ آھن نور سان.
آھي سيني ۾ سدا حق جو حضور،
ظاھر و باطن انھيءَ جو آھي نور.
آھي موجودات ۾ مولا جي ذات،
جو ڏسين ٿو آھي سا ان جي صفات.
ھر وٿي ۾ ھو رھي موجود ٿو،
پٽ ڪڏھن ٻھري، ڪڏھن ويڙھي ڪٿو.
مختلف رنگن جو ھڪ خيمو ھٽي،
شاھہ وينو آھي ماري چانوٽي.
اندران سئو حڪم جاري ٿو ڪري،
پاڻ ٿو نعرو اناالحق جو ھٽي.
آھي بيرنگي ھميشھہ رنگ ۾،
پاڻ آھي صلح ۾ ڇا جنگ ۾.
ھو ڪڏھن فرعون يا موسيٰ ٿيو،
ھو ڪڏھن مريم، ڪڏھن عيسيٰ ٿيو.
پاڻ ئي دنيا تي شاھي ٿو ڪري،
پاڻ ئي خود کي سپاھي ٿو ڪري.

خود سميع آهي سدائين خود بصير،
خود عليم آهي ڪليم آهي قدير.
درد سان پوندي سموري ھي خبر،
درد ڌاران بي خبر آهي بشر.
عشق وٽ ڇڏ پاڻ پيريءَ جي پچر،
درد ريءَ آهي اجايو شور و شر.
عشق ۾ اچ دين ۽ اسلام ڇڏ،
عشق ۾ اچ پنھنجو ننگ ۽ نام ڇڏ.
عشق ۾ اچ سڀ وساري ڇڏ سبق،
تو مٿان روشن ٿي ويندا نو طبق.
عشق ۾ اچ ڇڏ مسائل جي پچر،
ڇو ٿو ويڳاڻو وتين پيچ بي خبر.
عشق ۾ اچ ڇڏ حڪايت جو حصو،
ڪر نہ دارا ۽ سڪندر جو قصو.
پاڻ کي ڇڏ ڪر اميري عشق جي،
آهي شاهي ڇا وزيري عشق جي.
عشق آهي ذات حق جي سربسر،
درد ڌاران ڪين پوندي ھي خبر.
عشق وٽ ۽ ترڪ ڪر تدبير کي،
جان و دل سان ڏس انھيءَ تاثير کي.
عشق وٽ ڇڏ پاڻ پيريءَ جي پچر،
رند ۽ سرمست ٿي رھ بي خطر.
عشق ۾ اچ ڇڏ گناھ ۽ ڇڏ ثواب،
تنھنجي دل ڪاري ڪندا تنھنجا حجاب.
عشق جو شهباز جنھن کي ٿو وٺي،
نيڪ و بد کان ان کي واري ٿو ڇڏي.
دور آهي عشق جي منزل ڪٺن،
ڪيترائي بحر وچ تي ٿا وھن.

عشق جي منزل پسائي لامڪان،
عشق واري ڪان پري سود و زيان.
عشق جي سنئين راهہ ۾ طالب ٿي شاد،
آهي ٻـي هر راهہ ۾ مڪر و فساد.
دوجهان ۾ عشق شاهي ٿو ڪري،
لامڪان تائين رسائي ٿو چڙهي.
درد آڏو عقل جي ڪهڙي مجال،
درد وارو مرد آهي باڪمال.
مرد ٻڌجي درد سان ٿي همڪنار،
عشق وارو ٿي وظيفن کي وسار.
عشق وٽ اي يار اهلِ درد ٿـي،
جي پڇين مون ڪان تہ ڪامل مرد ٿي.
عشق وٽ ۽ پنهنجي هستي کي وسار،
يار جي رستي ۾ جانِ ۽ تن کي ٻار.
عشق وارو بحر آهي بي ڪنار،
دل کي لهرين ۾ تو لوڙهي باربار.
عشق جو هي بحر آهي موجزن،
ان جي موجن جو شمار آهي ڪٺن.
عشق آهي حق جو رستو بي گمان،
"لي مع الله" آهي مرسل جو بيان.
عشق "سبحاني" جي خاصي قيل و قال،
عشق ۾ چوغو جنيدي حق جو حال.
عشق ظاهر ڪئي "انا احمد" جي حد،
"ميم" جو پردو هٽائي ٿيو احد.
"لوڪشف" جي گفتگو ڪئي مرتضيٰ،
عشق جون رمزون ٿيون ان ڪان عطا.
اوّل ۽ آخر اهو موجود آهہ،
باطن ۽ ظاهر اهو موجود آهہ.

هيءَ حقيقت عشق جي آهي ڪري،
سر ڏئي حاصل ڪري وٺ سروري.
ڪر مصلي کي ۽ چوغي کي تباهہ،
پهلوان ٿي ڪوٺ هستي جي ڪي ڊاهہ.
خود پرستي ۾ برابر بند ٿئين،
ڪفر جو پاتئي جٽيو خورسند ٿئين.
خاص مردن جو يقين آهي اهو،
ڪفر ٽوڙي دين کي ڪن ٿا قٿو.
سڀ ڪي ناهي عشق جي رستي جي ڄاڻ،
جيڪو عاشق آهي سو ڄاڻي ٿو پاڻ.
عشق جو مهراڻ آهي موجزن،
جنهن ۾ ڪارونيار ڪن ڪڙڪا ٿا ڪن.
جي وڃي مسجد پچين يا خانقاهہ،
عشق ريءَ حاصل نہ ٿيندي حق جي راهہ.
درد دل سان پڙهہ ڪلام ۽ ڪر نہ لڄ،
جيڪڏهن بيدرد آهين تون تہ ڀڄ.
جيڪڏهن ڪجهہ درد آهي تو ۾ يار،
ڪن ملائڪ تو مٿان موتي نثار.
پاڻ سان جي درد کي شامل ڪرين،
من گهرئي محبوب سان محفل ڪرين.
عشق جي دوجڳ ۾ آهي سروري،
عشق سان حاصل ٿئي ٿي برتري.
عشق هرڪنهن کان رهي ٿو بي نياز،
مان ڏسيان ٿو توکي پنهنجي دل جو راز.
انت ناهي عشق جو ڪنهن کي ادا،
ان کي ناهي ابتدا ۽ انتها.
عشق جي نااهل کي ڪهڙي خبر،
ان کي عارف ٿا سڃاڻن سربسر.

بي دليا ڇا عشق جي غم سان رهن،
عشق وارا سر مٿس قربان ڪن.
هڻ ڪٽي وحدت جي دريا ۾ ٽٻي،
"مان ۽ تون" کان جلد وٺ آزادگي.
جي اجايو "مان ۽ تون" ۾ ٿڙڪندين،
عشق جي رمزن ڪي حاصل ڇا ڪندين.
سئو ڪتابن جا پنا ڇو تو پڙهين،
علم منطق ۾ اجايو تو ڪڙهين.
ڇو رهين تو مست مڪتوبات ۾،
پاڻ کي ڇو تو وجهين آفات ۾.
عشق جي ڪانهي ڪتابن ۾ هوا،
آهي ان جي عشق جو رستو جدا.
هر ڪتابي بحث کي تون باه ڏي،
عشق پهچائيندو تو وٽ يار کي.
پيٽ وارو علم شيطاني ٿيو،
علم منطق جو پريشاني ٿيو.
ظاهري علم آهي سارو قيل و قال،
جنهن ۾ حاصل ڪين ٿيندو حق جو حال.
ظاهري علم آهي يوناني سڄڻ،
ڇو پڙهين تو جنهن ۾ ناهي ڪو لڇڻ.
عاشقيءَ جو علم پڙهه ڪر عاشقي،
ٻيو سمورو علم آهي فاسقي.
عاشقي جو علم پڇ تون سربسر،
پر نہ پڇ مون کان ڪو منطق جو اکر.
جيئن هتان آيس هلي هن جاءِ تي،
جيڪي آندم سو وچايان تو ڪٿي.
پاڻ مولا عشق جو تحفو ڏنو،
عاشقي جو علم سيني ۾ وڌو.

علم ظاهر جي ذري ظاهر نہ ٿـيءِ
هجر واري باهہ ساڙيندي رهي.
عاشقي جو علم آندو هٿ سچوءِ
جو بچيو باقي سو شيطاني ٿـيو.
علم ظاهر آهي بي حاصل سچوءِ
عاشق آهين تون تہ ڪر ڪجهہ حوصلو.
پاڻ چئين تو عالم آهيان بي مثالءِ
علم ظاهر سان نہ هٿ ايندءِ ڪمال.
علم جون ڊاڙون هڻين تو بي حسابءِ
قاف تائين ناهي جڻ تنهنجو جواب.
هي سمورو علم يوناني ٿـيوءِ
سربسر هي علم شيطاني ٿـيو.
علم يوناني سچو مڪر ۽ فسادءِ
عاشقي جي علم ۾ ڪر اجتهاد.
علم اهڙي، ڪان اسان پاسو ڪيوءِ
گرچہ سارو بوعلي سينا لکيو.
عاشقيءَ جو علم آندو مصطفيٰءِ
پر ڪيو ظاهر زبانِ مرتضيٰ.
مڪتب آهي علم يوناني جي جاءِءِ
ڇڏ انهيءَ کي وسوسا پنهنجا وڃاءِ.
علم ظاهر ۾ رڳو جهيڙو جهٽوءِ
علم عشاقيءَ ۾ ناهي ڪو ڦڏو.
فلسفو جادو طبابت يا رملءِ
آهي هرڪو علم شيطاني عمل.
عشق تيزيءَ سان اچي تو اوچتوءِ
علم ان ڪان تو پڇيءِ ترسي نٿو.
عاشقي جو علم ڄاتو صادقنءِ
ٻيو سڃاتو عاشقن ۽ طالبن.

عشق ان جي ڪانسواءِ سڀ ڪجهه خراب،
فهم رک والله اعلم باالصواب!.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

ناهي فردوسي، نظاميءَ جو جواب،
دُر يگانو آهي منهنجو هي ڪتاب.
هن ۾ ناهن بادشاهن جا قصا،
معرفت وارا ٿا سمجهن ماجرا.
ڪين آهي هي مسائل جو ڪتاب،
منهنجي مرشد جي اڳيان ٿيو مستجاب.
درد دل جي سان لکيم هيءَ ماجرا،
خود قلم کي حڪم فرمايو خدا.
رازنامو آهي منهنجو هي ڪتاب،
جو به پڙهندو سوئي ٿيندو ڪامياب.
عشق جي غم جو منجهس آهي بيان،
جو زبان مان ناهي آهي دل منجهان.
تون خيال آهين وٺي ڇڏ هي خيال،
جيئن پئين توحيد جي مئي بي مثال.
عاشقن هن راهه ۾ ماريو مٿو،
ڪين سوچيائون ڪتابي مسئلو.
پاڻ کي پنهنجي نظر ۾ گم ڪري،
شاهه شاهن جو ڪري ڇڏ پاڻ کي.
مرد بڻجي اچ انهيءَ ميدان ۾،
"مان ۽ تون" کي ڇڏ انهيءَ چوگان ۾.
تڙ تڪڙ ۾ پاڻ کان بيزار ٿي،
عشق جي رمزن جو واقفڪار ٿي.

پاڻ ۾ هوندين ته حق هوندئي جدا،
پاڻ کان ويندين ته گڏ ٿيندئي خدا.
دور دوئي کي ڪري دلدار ٿيءُ،
هڪ رهي اي يار تون سردار ٿيءُ.
ڪنهن کي ڳوليندو وتين ٿو سچ ٻڌاءِ،
دربدر ڊوڙين ڊڪين ٿو ڪنهن جي لاءِ.
تو بگاڙي پنهنجي حالت پاڻ آهه،
توکي دوئي جي سچي چڪتاڻ آهه.
جيڪڏهن پنهنجي حقيقت ڄاڻندين،
غير کان هر حال ۾ پاسو ڪندين.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

اي سڄڻ، تون عشق واري شمع ٻار،
ڪر ڪري وٺ اڄ، سياڻي کي وسار.
مڃ اها منهنجي نصيحت اي ادا،
پاڻ کان ٻاهر هجڻ جي گهر دعا.
وٺ سڌو رستو پري رهه پاڻ کان،
ورنه گمراهي ۾ ايندين بي گمان.
گم نه ڪر رستو اهو توحيد جو،
هڪ رهي حق ساڻ هل، ڪر غم نه ڪو.
هَلُ هليو طالب متان ويهي رهين،
جيستائين راز سڀ حاصل ڪرين.
تون حباب آهين، حباب آهين، حباب،
پاڻ ماري بحر ٻڏجي وڃ شتاب،
بحر جو نالو پيو پاڻيءَ مٿان،
ان منجهان نهرن جا نالا ٿيا نوان.

موج ڪاڏي بحر سئو لهرون ٿيون،
سي وري ساڳيون منجهس گم ٿي ويون.
اول ۽ آخر اهو موجود آهه،
باطن ۽ ظاهر اهو موجود آهه.
پاڻ کي توحيد جي رستي ۾ ڳار،
پنهنجي هستي ٽوڙ "مان مان" کي وسار.
تنهنجي "مان مان" آهي ابليسي عمل،
ناهي ابليسي عمل جو نيڪ ڦل.
ڄاڻ دوئيءَ کي وڏي ڪافر جو ڪم،
هن طريقي سان هنيو شيطان دم.
ڄاڻ هردم پاڻ کي حق سان ڪٺو،
حق جو توسان، تنهنجو حق سان واسطو.
غير حق ناحق ٿو سمجهين پاڻ کي،
باهه ۾ وجهه هر ڪتابي ڄاڻ کي.
هن جو توتي تنهنجو هن تي ٿيو مدار،
واٽ وٺ "مان مان" جي وائي کي وسار.
آهي "مان مان" جو اهو پردو وڏو،
سچ پڇين مون ڪان ته سڀ آهي ڦڏو.
جسم توڙي جان و دل سڀ يار آهه،
وچ ۾ ناهي غير سڀ دلدار آهه.
هي سڄو ڪتراڳ ڇڏ موران مٿي،
پاڻ ڪان ڪر هي پريشاني پري.
هن پريشانيءَ کي ٿاري ڇڏ صفا،
پنهنجي هستيءَ کي وساري ڇڏ صفا.
هي نشاني آهي شيطاني قدم،
بيخودي ۾ آهي رحماني قدم.
راهه رحماني ۾ آهي بيخودي،
بيخودي ۾ تون به سڀ ڪجهه پاڻ ٿي.

پاڻ حق تي مار "سبحاني" جو دم،
آهي سبحاني ۾ سلطانيءَ جو دم.
هت هميشه آهي حيرت ۾ رهڻ،
هڪ هجڻ، دوئي ڇڏڻ، يڪتا ٿيڻ.
چاڻ هردم هڪ هميشه هڪ سڃاڻ،
هن عقيدي ۾ نه ڪوئي وهم آڻ.

ڪير آهيان ڪير آهيان ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان عجب ۾ ٿو رهان.

مصطفيٰ جي راهه وٺ دل صاف ڪر،
غير کان بيزار ٿي اچ بي خطر.
مصطفيٰ کان ٿي هدايت جي سخا،
مرتضيٰ کان ٿي عنايت جي عطا.
مصطفيٰ ٿيو انبيا جو پيشوا،
مرتضيٰ ٿيو اوليا جو رهنما.
مڃ يگانن ۾ يگانو مصطفيٰ،
ان جي رمزن جو خزانو مرتضيٰ.
سمجهندو رهه هڪ علي توڙي نبي،
ڪڙ نه احمد ۽ احد ۾ ڪا وٿي.
هيڪڙائيءَ سان رهيا اصحاب خاص،
دور دوئيءَ کان رهيا احباب خاص.
هڪ نه سمجهڻ آهي بس بيگانگي،
هڪ هجڻ سان ٿي رهي مردانگي.
هڪ جٽي جا روپ آهن ڪيترا،
هڪ گهڙي بدلائي ٿو ڪيڏا وڳا.
هي سخن منهنجو نه هرگز تون وسار،
مرد بڻجي حوصلو مردن جو ڌار،

مرد تي ڏيکار مرسيءَ جو مثال،
عشق جي رستي ۾ حاصل ڪر ڪمال.
عشق جي اسرار کان رهه باخبر،
عشق سان حاصل ڪندين حق جي نظر.
عشق در کولي ڇڏيو اسرار جو،
عشق سان هر راز پڌرو ٿي پيو.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

ڏس پڙهي تون حرف هڪڙو جسم جو،
جنهن ۾ خاڪو آهي حق جي اسم جو.
جيڪڏهن سمجهين ته سڀ ڪجهه اسم آهه.
درحقيقت اسم جمله جسم آهه.
اسم ذاران جسم آهي ڪجهه به ڪين،
پاڻ حاصل ڪر اهو پورو يقين،
حرف جي معنيٰ ڪي حاصل ڪر سگهو،
عاشقن آڏو جي ماٺين مرتبو.
جو ڏسي ٿو آهي پوليندڙ اهو،
جو ٻڌي ٿو آهي چاٺيندڙ اهو.
حرف جي معنيٰ انهيءَ جي ذات آهه،
پاڪ وصفن جي منجهس اثبات آهه.
ڏس اکين آڏو سيئي اسرارِ حق،
هر ذرو پيو ٿو ڪري اظهارِ حق.
هر طرح سان يار چالا ٿو ڪري،
ڪيترا دلدار گفتا ٿو ڪري.
هر زبان تي آهي ان جي گفتگو،
جابجا دلبر جي آهي جستجو.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.
جسم تو۾ي جان و دل دلدار آهه،
هر طرح سان هوش وارو يار آهه.
ماهه ماهي عشق واري بحر ۾،
بئي جهان لوڙهي ڇڏيا جنهن لهر ۾.
عشق واري بحر ۾ ماري ٽٻي،
وڃ هميشه لاءِ هستيءَ کان ڇٽي،
پاڻ ڦوٽو آهي پاڻي بي گمان،
جو وڏائي ٿو ڪري پاڻيءَ مٿان.
پيو ڦسي ڦوٽو ته از خود آب ٿيو،
موج ٿيو درياهه ٿيو گرداب ٿيو.
نام ٿيو درياهه سيني جو يڪو،
ان ۾ آهي بي گمان مطلب اهو.
ڪيتريون چيزون ڪيون پيدا ڪمند،
جابجا ڏس ٻڙ مٺائي کنڊ قند.
ڪيئن ٿيو داڻي منجهان پيدا شجر،
جنهن ڪديا پن ڏار ٽاريون ۽ ثمر.
ڏس ڪٽي مان وڻ سندس وحدت ڪيو،
ڪيئن سمورو ڪم اهو قدرت ڪيو.
ميڻ مان ناهن ٽا ماڻهو مورتون،
اٺ ٻڪئون گهوڙي گڏهه هاٿي سنديون.
جي ملائي ميڻ ڀيهر مهٿبي،
مورتون وينديون سموريون ميٽجي.
ناهجن ٿا سون مان زيور هزار،
مختلف جن جا نمونا بي شمار.
هن مٿيءَ مان ٿانؤ ڪيئي ٿا ٺهن،

ڪنهن کي ڪونرو ڪنهن کي لوٽو ٿا چون.
ٻج ٻٽائي ڪجھ ڪٽا ٿا پوکجن،
برگ و گل سرسبز بنجي ٿا ڦٽن.
مون ٻڌايو صاف گدري جو بيان،
آهي ان هڪڙي جو سارو داستان.
ڏس تہ ڪڪڙي مان ٿي نڪري ڪيئن ڪپاهہ،
رنگ ڪيڏا ٿو ڪدي سبز ۽ سياهہ.
ڪوٽ چوغو پوتڙو دستار ڏس،
ٽوپ چولو يا اڳٺ سلوار ڏس.
ناهہ ڪپڙي جي نمونن جو شمار،
جن سڀن جو آهي ڪڪڙي تي مدار.
هي سمورا ڄاڻ وحدت جا مثال،
وحدت ۽ ڪثرت جو هڪڙو آهي حال.
اصل ۾ وحدت منجهان ڪثرت ٿئي،
سربسر ڪثرت وري وحدت ٿئي.
پاڻ تي پنهنجي نظر تون پاڻ ڪر،
ڪين ڪجھ الله ريءَ ايندئي نظر.
مون ٻڌايو آهي وحدت جو بيان،
آهي وحدت ۾ ئي ڪثرت جو بيان.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

هيئن چيو ڪافور هيڪر فخر سان،
مان هوا کي ٿو وڃي قابو ڪيان.
جيئن اٿيو تيئن پاڻ ٿجي ويو هوا،
پنهنجي هستيءَ کان هميشه ٿيو جدا.
ڊاڙ هڻئي پاڇي تہ سج جي روشني،

سيگهہ ۾ آٽي ڪيان تہ هت ڪٺي.
پاڻ ليڪن روشنيءَ ۾ ٿيو فنا،
پنهنجي هستيءَ کان هميشه ٿيو جدا.
مرد هڪڙي ڪي مليو ماڻهو عجيب،
جنهن چيس، "اي يار اچ منهنجي قريب.
ڏي ڏيو ٻاري تہ ٻڄان ڪامياب،
جيئن ڏسان پنهنجي اکين سان آفتاب".
هن چيس، "درويش ديوانو نہ ٿيءُ،
بي خبر بي هوش بيگانو نہ ٿيءُ.
ڪير آهي جو ڏئي سان سج ڏسي،
سج فقط سج سان ئي ڏسجي تہ سگهجي.
ڪنهن ڪي هستي سان نہ حق حاصل ٿيو،
جنهن ڇڏي هستي اهو حاصل ٿيو.
پاڻ کان ويندين تہ ڏٺين پاڻ حق،
تنهنڪري هر حال ۾ تون ماڻ حق.
ياد ڪر مون کان ٻڌي نڪتو اهو،
رهہ خدا جي راهہ ۾ صوفي سچو.
درد هٿ ڪر درد آهي دلپزير،
ورنہ رسوائيءَ ۾ رهندين اي فقير".
خود پرستن کي ملي ڪيئن دگ سڌو،
ڪڏ ۾ گهليائون ڏڏو شيطان جو.
غار ۾ ديرو دمائيندا رهيا،
خلق سان حيلا هلائيندا رهيا.
جو ڪري تہ خود پرستيءَ جي نگاهہ،
سو ٿئي تہ سخت رسوا ۽ تباهہ.
خود پرستيءَ جا لطيفا دور ڪر،
ڇڏ خودي اچ بي خودي ۾ سربسر.
آهي ذڪر ۽ فڪر وارن جو ڪمال،

جي هميشه ٿا رکن دم جي سنڀال.
عشق وارن عارفن جي راهه ڏس،
دم سنڀالڻ سان انهن جو چاهه ڏس.
درحقيقت دم سنڀالڻ دمبدم،
طالبن ۽ صادقن جو آهي ڪم.
دم سنڀالڻ جو ڪندو رهه انتظام،
پاڻ کان گم ٿي رهين جيئن تون مدام.
دم سنڀالڻ ساڻ ظاهر عشق ٿيو،
دم زدن ۾ ڪوٽ هستيءَ جو ڀڳو.
عشق جو مهراڻ آهي موجزن،
وٺ سڌو رستو ٻڌي منهنجو سخن.
ڪنهن مهل عاشق مقام- ذڪر ۾،
ڪنهن مهل آهي مقام- فڪر ۾.
ڪنهن مهل هن وٽ مقامات- شهود،
ڪنهن مهل هن وٽ مقامات- وجود.
جي سندس عظمت تجلي ٿي ڪري،
ذڪر ان جو ڪين باقي ٿو بچي.
جي وري عزت تجلي ٿي ڪري،
بس شهود ان دم نٿو اڏو رهي
جي تجلي ڪبريائي ٿي ڪري،
بس گهڙيءَ ۾ فڪر فاني ٿو ٿئي.
جي تجلي ٿي ڪري خود پاڪ ذات،
ڪين باقي ٿي بچي هي ڪائنات.
”مان اوهان جو رب“ ٿي ٻولايو خودي،
”مان سراسر حق“ چوايو بي خودي.
پاڻ کي فرعون سڀ جو رب سڏيو،
پنهنجي هستي کان اهو نعرو هنيو.
دم ”اناالحق“ جو هنيو منصور شاهه،

بيخودي ۾ پاڻ آيو بادشاهه.
هن خودي فرعون تي آندو عذاب،
نفس جي خواهش ۾ ٿيو خوار ۽ خراب.
بيخودي منصور کي برتر ڪيو،
دوجهان ۾ ان جو عشق اظهار ڪيو.
دينداري ۾ برابر شاهه هو،
قرب هو منصور تي الله جو.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ چا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

جيڪڏهن ڪو ٻار پيدا ٿو ٿئي،
ڪيئن نه دائي جي هٿن ۾ ٿو پلي.
دم سنڀالڻ آهي دائي جي مثال،
جنهن منجهان حاصل ٿئي ٿو هر ڪمال.
فڪر وارو ٻار پلجي ٿو پوي،
نوجوان هڪ ڏينهن ٻڻجي ٿو پوي.
پالنا ۾ تي ڪري دائي ڪمال،
خود بلندي تي تي پهچائي خيال.
رهنمائي تي ڪري دم جي سنڀال،
جو خدا ڏي ٿو وڃي چڪجي خيال.
هن طرح هي ٻار ڪامل ٿو ٿئي،
ڪيس دائي جو نٿو اونو رهي.
ٻن ۾ آخر هيڪڙائي تي اچي،
گم ڪري تي جان، دل ۽ جسم کي.
سڀ وڃن ٿا يار باقي ٿو بچي،
دم اناالحق جو دمادم ٿو لڳي.
هر طرح هر حال ۾ حق ٿو رهي،

حق هڪالي تو ڇڏي هر غير کي.
راز وحدت جو ڪلي ٿو بي گمان،
هن حقيقت جو گهٽو آهي بيان.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

چنڊ جي چانڊاڻ آهي جابجا،
پر اهو پاڻي ۾ ڏسجي ٿو صفا.
جي پوي ٿي عڪس تي پنهنجي نظر،
هوبهو پاڻيءَ ۾ ڏسجي ٿو قمر.
آهي دل عارف جي پاڻيءَ جي مثال،
جنهن ۾ ظاهر ٿئي ٿي ذاتِ ذوالجلال.
ڇڏ وساري علم تون دعوات جو،
ڇو ته هن ۾ ناهي ڪو رستو سڌو.
ترڪ ڪر هي علم تسخيرات جو،
پنهنجي هٿ سان توڙ لالچ جو تڳو.
ڇڏ خدارا خلق ساري جي پچر،
يار جي زلفن ۾ دل کي قيد ڪر.
يار سان رهه غير جي هر ڪار ڇڏ،
غير سان هرگز نه رهندو يار گڏ.
ڪنهن جي هستي ناهي دلبر کانسوا،
آهي دلبر جا بجا جلوه نما.
اي سچڻ موليٰ جو طالب ٿي گذار،
پنهنجي دل جا وهم سارا تون وسار.
تنهنجي ڇوڏاري ٿيا ماڻهو ڪتا،
وهم شيخي جي ۾ آهين مبتلا.
اي سچڻ تون وهم شيطاني نه ڪر،

چڏ انهيءَ پيريءَ بزرگي جي پچر.
غير جي هر ڳالهہ کان بيزار ٿيءُ،
هيڪڙائي ۾ رهي هوشيار ٿيءُ.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ چا آهيان عجب ۾ ٿو رهان.

اي سڄڻ وٺ جلد مسڪيني جي راهہ،
ٿي وڃين جيئن دوجهان جو بادشاهہ،
راهہ مسڪيني خدا جي راهہ ڄاڻ،
ٿي فنا توحيد جي رستي ۾ پاڻ.
پاڻ ٿي مسڪين مڃ منهنجي صلاح،
آهي مسڪيني جي انهيءَ ۾ فلاح.
جي هلڻ چاهين خدا جي راهہ سان،
من جو مطلب پاءِ مسڪيني منجهان.
راهہ مسڪيني نہ آهي راهہ عام،
ڄاڻ وارا ڄاڻندا ان جو مقام.
راهہ مسڪيني ٿي وحدت سان گڏي،
شاهہ شاهن جو بڻائي ٿي ڇڏي.
وٺ خدا جي راهہ مسڪيني منجهان،
خود کي روشن ڪر انهيءَ خورشيد سان.
مصطفيٰ مسڪين ڪوٺيو پاڻ کي،
ٻڌ سچي دل سان انهي اهڃاڻ کي.
پاڪ مرسل پاڻ کي مسڪين چئي،
خود فقيرن کي هدايت ٿي ڪئي.
آهي مسڪينيءَ جو اعليٰ مرتبو،
جنهن ۾ آهي راز وحدت جو سچو.
هر طرح هر حال ۾ مسڪين ٿي،

اڄ خدا ڏي واٽ وحدت جي وٺي.
پاڻ مسڪيني جي منزل ماڻ تون،
هڪ احد احمد کي هردم ڄاڻ تون.

ڪير آهيان، ڪري آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان عجب ۾ تو رهان.

ڇڏ طلب جنت جي، موليٰ کي سنڀال،
پنهنجي دل مان دور ڪر ديگر خيال.
ڇو رهين تو غير جي فڪرات ۾،
پنهنجي دل کي ڇو وجهين آفات ۾.
خواب تو جنت جي حورن جو لهين،
حسرتن جا داغ دل تي تو سهين.
جنت ۽ دوزخ جو خالي آهي نام،
رند عاشق مست ٻڌجي رهه مدام.
دوزخ آهي ڌار دلبر کان ٿيڻ،
جنت آهي يار سان يڪجا هجڻ.
ڄاڻ پڙدو راهه جو دوزخ جي باهه،
هن سخن تي ڪر حقيقت جي نگاهه.
جو نٿو محبوب جو منهن هت ڏسي،
سو هميشه هت به اندو تو رهي.
جو هتي هستي نٿو ماري سگهي،
سو هتي دوزخ ۾ داخل تو رهي.
رک يقيني طور هي خاصو خيال،
دور ڪر وهم ۽ گمان وارو خيال.
عشق ريءَ آهن سيئي ڪوڙا قصا،
راز ڄاڻن ٿا هي ديوانا پڪا.
هي ڪهاڻيون ڪوڙ وارا ٿا ٻڌن،

صدق وارا پاڻ پاسي ٿا رهن.
يار جو جلوو نٿا عامي پسن،
عشق وارا ٿا اهو ديدار ڪن.
عشق جي رستي ۾ چا بزدل جو ڪم،
معرفت وارا رکن ٿا هت قدم.
عشق جي دولت ڪيو دل کي غني،
سون چانديءَ سان نہ سا آباد ٿي.
درد دلبر جو وٺي ايثار ڪر،
صدق دل سان يار جو ديدار ڪر.
عشق بيشڪ ٿو بڻائي با ڪمال،
عشق سان وسري وڃي ٿي قيل و قال.
گفتگو سان ٿي وڃي ٿي دل سياهہ،
عشق ڏاران ناهي ٻي ڪا حق جي راهہ.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

رهہ يگانو معرفت رک دل جي پاڻ،
هن مٽيءَ مان دل جي رمزن کي سڃاڻ.
پاڻ کي ڄاڻي يگانو پڌ بيان،
معرفت جو راز ظاهر ٿو ڪيان.
موجزن دريا ۾ ڪشتيءَ جو مثال،
در حقيقت آهي هستي جو مثال.
واقعي احوال پنهنجي جي خبر،
پنهنجي مرشد کان لڌي مون سربسر.
چو طرف کان آهي بحر- بي ڪران،
جنهن ۾ هڪ ڪشتي ڦري ٿي بي گمان.
پاڻ کي سمجهي ٿي ڪشتي ڪوه قاف،

خودسري کان ٿي هٽي لاف و گزاف.
پر اها ڪشتي ٿي پاٽيءَ ۾ ٻڏي،
بحر مان ڀيهر نڪتي ٻاهر اچي.
بحر ۾ ٻيڙي وڃي ٿي غرق ٿي،
ان منجهان موجون اٿن ٿيون هر گهڙي.
موجزن هڪ بحر ٻڻجي ٿو وڃي،
جو ڪجهه آهي جهڻ ۾ هڪ ٿي ٿو وڃي.
آهي ڪشتي مثل هن هستي جو حال،
گم ٿيڻ سان ٿو اچي مستي جو حال.
پنهنجي هستي کان فنا ڪر پاڻ تون،
"مان ۽ تون" ۾ هيڪڙائي آڻ تون.
حق ڇپايو "مان ۽ تون" واري حجاب،
ڪر هي پردو دور، وٺ راهه صواب.
عشق آيو، جنهن اهو لاٿو حجاب،
عشق آيو، جنهن بڻايو ڪامياب.
عشق آٽي پنهنجي آتش ۾ وڌو،
راز مخفي کي ڪٽي ظاهر ڪيو.
عشق پنهنجي راهه ڏيکاري ڇڏي،
خود بخود حاصل ٿي دولت عشق جي.
درد دل جي ڳالهه ٻڌ وٺ نيڪ راهه،
خود نمائيءَ سان مبادا ٿئين تباهه.
هن خودي کان خود ڪيو بيزار عشق،
دل بڻائي قابل ديدار عشق.
عشق ميٽي ٿو ڇڏي باطل خيال،
شير اڏو جانور جي ڇا مجال.
عشق جي پڻ شير وانگر آهي چال،
جو هڪالي ٿو ڪڍي هرهڪ خيال.
جانور ان جهنگ کان رهندا پري،

شير جنهن ۾ جاءِ پنهنجي ٿو ڪري.
حال جي هي ڳالھ آهي ڪر خيال،
قال جو ناهي قصو ڇڏ قيل و قال.
جنهن جي دل ۾ عشق خيمو ٿو هڻي،
پنهنجي هستي تان اهو هٿ ٿو کڻي.
عشق پوڙها ٿو بڻائي نوجوان،
ناتوانن کي ڪري ٿو پهلوان.
پنهنجي هستي کان ڇڏائي ٿو ڇڏي،
بينوا حاڪم بڻائي ٿو ڇڏي.
مان بڌايان ٿو تہ آهي عشق شاھ،
عشق آڏو ڄاڻ هر هستي تباھ.
هن سخن کي شعر گوئي تون نہ ڄاڻ،
آيتن وانگر مٿس ايمان آڻ.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

سر وڃي تنهنجو تہ ڏي ۽ شاد ٿي،
پنهنجي هستي کان، مگر آزاد ٿي.
راز وحدت جو سراسر کول تون،
هل سڌو حق ٻول ۽ حق ڳول تون.
عاشقن کي خاص آگاهي ملي،
عالمن کي ڇا خبر اسرار جي.
آهي مولىٰ جو قسم هي حق جي راھ،
ويجهڙو آهي انهي رستي ۾ شاھ.
ڪين ملندي راھ ٻي هن کان سواءِ،
هي سچو رستو ٻڌايو مصطفىٰ.
عشق پڌرو ٿو ملامت سان رهي،

شان و شوڪت ڪان سدائين تو تهي.
ڪين رهندي عشق جي هستي لڪل،
ڏس پڌر پٽ ۾ سندس خيمو لڳل.
ڪيئن پڌر پٽ ۾ اهو خيمو لڪي،
جو سڄي دنيا ۾ ظاهر تو رهي.
عشق بيشڪ هڪ تماشا گاهه آهه،
جنهن نہ ڄاتو ان ڪي سو گمراهه آهه.
هر طرح ان ۾ ملامت تي رهي،
پڌ سخن ۽ سمجهه ساري راز کي.
ڪين ڇڏ هرگز ملامت جي پچر،
ڇو تہ ٿيندين ان منجهان تون بهره ور.
ريءَ ملامت عشق رهندو ڪٿ بہ ڪين،
هن حقيقت ۾ بلاشڪ رک يقين.
عاشقن هر نيڪنامي ڪئي ڦٽي،
تنهن ڪري ڪونين ۾ وينا ڪٽي.
تن جي آڏو ڪجهه بہ ناهن ٻئي جهان،
هن حقيقت ۾ ڪندو ڪهڙو گمان.
تن جي آڏو آهي هي دم جو جهان،
آهي سو دم جو جهان غم جو جهان.
عشق وارن لاءِ جڳ آهي فنا،
ترڪ دنيا سان جي ماڻن تا بقا.
ڄاڻ حق جو نور سڀ ارض و سما،
اک پٽي ڏس ان جي قدرت جا لقا.
آدمي جي روپ ۾ بي روپ يار،
مصطفيٰ جي نام سان ٿيو آشڪار.
جنهن نہ ڄاتو ان ڪي سو گمراهه ٿيو،
ڄاڻ واري سان خدا همراهه ٿيو.
"من رآني"، پاڻ فرمايو نبي،

جنهن سڃاتو ان کي، تنهن هستي ڇڏي.
بر فلک احمد، احد ٿيو عرش تي،
هت سڏايائين محمد فرش تي.
فرق احمد ۽ احد ۾ تون نہ ڪر،
ڄاڻ ساڳيو ئي محمد سربسر.
مصطفيٰ جي راهہ حق جي راهہ آهہ،
جنهن ڇڏي هي راهہ سو گمراهہ آهہ.
ٻن جهانن ۾ محمد نامدار،
شاهہ اعظم آهي بيشڪ شهسوار.
خود وٺي آيو احد احمد جو نام،
ٻن جهانن جو ڪيائين اهتمام.
ڇا ٻڌايان حال ڪنهن بيدرد کي،
ڇو تہ هي رستو وٺن ٿا مرد کي.
جي اچا آهين خودي سان محترم،
رک نہ هن درياهہ ۾ پنهنجو قدم.
اِچ عدم جي بحر ۾ ٿي بي مثال،
پِس هميشهہ پنهنجي جانب جو جمال.
مون اُتان پنهنجو ڪيو شوريده حال،
بند ٿي منهنجي هميشهہ قيل قال.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

ڄاڻ ٻن کي هڪ هميشهہ پاڪباز،
جلد منهنجي گفتگو جو سمجهہ راز.
مرد مولىٰ جا ٻيائي کي وسار،
يار سان هڪ ٿي هميشهہ گذ گذار.
هڪ نبوّت جو اکر آندو هتي،

هڪ ولايت جو ور اندو هتي.
هڪ ٿي آيو انبيا جو رهنما،
هڪ ٿي آيو اوليا جو پيشوا.
هي سمورو آهي هڪڙي جو بيان،
سمجھ واري وٽ نہ رهندو ڪو گمان.
هو ٿو ٻولي ناهي منهنجي گفتگو،
ٻول هڪ ۽ ڳول هڪ اي راهرو!.
جو چوي ٿو يار سو ئي ٿو چوان،
حڪم جي تعميل وينو ٿو ڪيان.
گفتگو منهنجي سراسر راز آهہ،
اصل ۾ ان يار جو آواز آهہ.
مان ڪٿي منهنجي نہ معلومات آهہ،
ظاهر و باطن خدا جي ذات آهہ.
بادشاهي پوش پھري ٿو ڪڏهن،
گودڙيءَ ۾ لعل ٻڌجي ٿو ڪڏهن.
پٽ ڪڏهن پھري ڪڏهن پائي ڪٿو،
چنب ڪڏهن آهي ڪڏهن ماري مٿو.
آهي آدم خود حوا سان هو ڪڏهن،
آهي بلقيس ۽ سليمان هو ڪڏهن.
هو ڪڏهن گريان ڪڏهن خندان رهي،
هو ڪڏهن عيسيٰ ڪڏهن عمران رهي.
هو ڪڏهن خاصو صحابي ۽ رسول،
هو ڪڏهن ٻڌجي ٿو اولادِ بتول.
هو ڪڏهن آهي عبيدالله پير،
هو ڪڏهن صاحبڏنو روشن ضمير.
آهي ان هڪڙي جي سڀ ذات و صفات،
جاڻ هڪڙي جي جڳھ هي ڪائنات.
هيڪڙائي ۾ رهي ٿو پاڻ هڪ،

تون ٻہ ان هڪڙي کي هردم چاڻ هڪ .
سمجهہ، ڏس ۾ چئو هميشه يار هڪ،
ظاهر و باطن ٿيو دلدار هڪ .
ڏس ٻہ هڪ ۾ چئو ٻہ هڪ ۾ جاڻ هڪ،
جيئن رهي هردم ڪٿو تو ساڻ هڪ .
آهي ڦوٽو پاڻ پاڻيءَ جو شريڪ،
اصل ۾ الله جاڻي ٿو وڏيڪ .

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

ڇڏ انهن لاهن ۾ چاڙهن جي پچر،
عشق جي مستي ۾ اي دل ڪر گذر.
جلد اي دل دوجهان کي ڪر ڦٽو،
جيئن ڏسين تون عشق جو عالم چٽو.
پير عبدالحق اسان جو رهنما،
جنهن اڳيان هڪ شخص آيو پارسا.
باادب ٿي ان چيو: "اي شاهہ دين،
مون کي سمجهايو اوهان "عين اليقين" .
پير فرمايس تہ "ٻڌ اي نيڪ فال،
تو پڇيو مون کان اهو سهڻو سوال.
هن طرح علم اليقين آهي عيان،
باهہ جيئن معلوم ٿئي دونهين منجهان.
صاف دونهين مان حقيقت ٿي ملي،
باهہ مان نڪري هوا ڏي ٿو هلي.
تو اهو علم اليقين سمجهيو صفا،
ٻڌ هينئر عين اليقين جي ماجرا.
هن طرح عين اليقين حاصل ڪجي،

باهہ کي ويجهو وڃي ۽ ٻڄجي.
جي ڪيئي عين اليقين کي دل نشين،
غور سان ٻڌ تون هينئر حق اليقين.
پاڻ پنهنجو آگ ۾ اڇلائجي،
پنهنجي هستي کي سراسر ميٽجي.
هي ٿيو حق اليقين تحقيق ڄاڻ،
ٿي فنا، ان مان بقا جو ماڳ ماڻ.
تن بدن فاني ٿيا هڪ ذات ۾،
نور ظاهر ٿي ويو ظلمات ۾.
پنهنجي هستي کي ڪري ڇڏ گم صفا،
بيخودي سان ڪر اناالحق جي صدا.
دم اناالحق جو اچي ٿو حق وٽان،
هي حقيقت ڄاڻ تون ويساهہ سان.
جيڪڏهن دل سان وٺين هن راهہ کي،
بيگمان حاصل ڪرين الله کي.
عشق ڏس طرحين تماشا ٿو ڪري،
ڪيئن تہ آٽي ٿو نرالي جاءِ تي.
جيئن جو پنهنجو پاڻ ڏيکاري ٿو عشق،
جان و تن کي جلد ۾ ٻاري ٿو عشق.
نور کي ڳولن ٿا پاڇا جابجا،
پر ٿين ٿا نور جي آڏو فنا.
هن طرح جيڪو بہ ڳولي ٿو خدا،
سو خدا آڏو ٿئي ٿو خود فنا".

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

هڪ ڏهاڙي هڪ سچي سالڪ صفا،

منهنجي مرشد وٽ اچي ڪئي ھي صدا:
"ھت اچي حاضر ٿيان تو ھر گھڙي،
ڇا ھتي پڻ ٿيندي منهنجي رھبري.
ڇا ھتي پڻ ھٿ ۾ دامن ڪي ڪبو،
پنهنجي مرشد سان سدا رھبو ڪنو؟"
پير مشڪي ۽ چيو اُن مرد کي،
"مان اسان ڪان ھوءَ جڳھ آھي مٿي.
پاڻ پنهنجو جاڻ ۽ مون کي سڃاڻ،
منهنجي دامن کي وٺي رک منهنجي ڇاڻ.
ھيڪڙائيءَ ۾ سدا ھجبو ھتي،
ھيڪڙائيءَ ۾ پيو آھي ڪٿي!.
ھن حقيقت تي برادر غور ڪر،
پيچ سڪندر واري پٽ کي سربسر.
تنهنجي ھستي پٽ سڪندر جي بٽي،
باخبر ٻٽجي انھيءَ کي پيچ ڪٽي.
پٽ پيچڻ ڌاران نہ ملندو دگ سڌو،
ناھي سڀ ڪنهن کي پتو ھن رمز جو".

ڪير آھيان، ڪير آھيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آھيان، عجب ۾ تو رھان.

ڇڏ ڪٿي ڪشف ۽ ڪرامت جي پچر،
ھي دعائن جا دلاسا دور ڪر.
راھ موليٰ جي لطيفن ۾ نہ آھ،
عشق وارو غم وظيفن ۾ نہ آھ.
قلب، روح ۽ نفس وارو ذڪر ڇڏ،
پر نہ درد- عشق وارو فڪر ڇڏ.
اصل ۾ سارو نگيءَ جو ناھ آھ،

راهه و هردم هتي گمراهه آهه.
ذڪر قلبي ۾ وَڏن تا وسوسا،
عاشقن جي راهه ۾ آهي صفا.
ڪاسبي هي راهه ڪن تا اختيار،
جنهن تي ناهي واقفن کي اعتبار.
هي سراسر آهي ، شيطاني عمل،
بيخودي ۾ آهي سبحاني عمل.
ڇڏ لطيفن جي نمائش جي پچر،
هي نمائش آهي ذلت سربسر.
عام ليڪي هو ولي الله آهه،
پر اها جور و جفا جي راهه آهه.
ورد بيشڪ آهي، ليڪن درد ناهه،
درد ڌاران ڪوبه ڪامل مرد ناهه.
ڊوهه سان حيلا بهانا تو ڪرين،
بي سبب مڪر ۽ دغا ۾ تو مرين.
جو ٻيائي کي ڇڏي هوشيار ٿيو،
جان و دل ڏئي يار کي خود يار ٿيو.
حق بنا دنيا ۾ ناهي ڪو ٻيو،
باخبر ٿي رک پتو هن راز جو.
حق بنا ڪونين ۾ ڪونهي ٻيو،
آهي فرمودو اهو توحيد جو.
ڪيئن ڪٽي مان ڪيچ بنجي تا پون،
ڏس وري سي ماڻ ۾ تا ماپجن.
ڪيئن خدائي ۾ خدا گم تو رهي،
بادشاهي ٿي گدائي ۾ ڇپي،
بحر ڪيڏو موج ۾ مخفي ٿيو،
آهي پاڻيءَ جي مٿان پردو پيو.
بحر ڪان ٻاهر ٿيو پاڻي ڦڙو،

بحر سڏبو بحر جي اندر اهو.
بحر توڙي نهر سارو آهي آب،
هر ذري جو مرڪز آهي آفتاب.
موجزن درياه دل ۾ ٿو رهي،
هي قلم ٿو 'راز نامي' کي لکي.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ چا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

مان نٿو ٻوليان اهو ٻولي ٿو پاڻ،
مان نٿو ڳوليان اهو ڳولي ٿو پاڻ.
مان نڪي مسلم نڪي ڪافر ڪٿو،
منتر ۽ جادو منجهان ڄاڻان نٿو.
ملحد ۽ زنديق ناهيان بي گمان،
دور آهيان انت ۾ بي انت کان.
مان نہ آهيان بزرگ ۽ ڪو شيخ پير،
فقر جي تڪميل ۾ آهيان فقير.
عابد ۽ زاهد گدا مون کي نہ ڄاڻ،
پيشوا ۽ پارسا مون کي نہ ڄاڻ.
مفتي و ملا نڪي قاضي ٿيس،
هر طرح هر حال ۾ راضي ٿيس.
مان نڪي نوڪر نڪي آقا غلام،
سڀ کي سچ پچ دور کان آهي سلام.
دور آهيان دين ۽ اسلام کان،
ويجهڙو حق ٿو رهي هن رمز سان.
هن طلسمي رنگ ۾ رهجي ويس،
عشق جي ميدان ۾ پهچي ويس.
پڏ سراسر راز وارو هي سخن،

دور ڪر سڀ ماني اسان ۽ جان تن.
جيڪي دروازا هيا، تن کي ڇڏيم،
يار پنهنجي شهر مان حاصل ڪيم.
دم اناالحق جو هڻان ٿو دار تي،
جنهن جو غوغا ساري دنيا تي پڌي.
عشق جون موجون رهن ٿيون بي ڪنار،
راز عالم ۾ ٿين ٿا آشڪار.
مثل- حيدر فتح ڪر خيبر جو ڪوٽ،
هل هنئين سان هوت ڏي غازي تي گهوٽ.
پڄ ڪٿي هي ڪوٽ خيبر جي مثال،
دوجهان ۾ جيئن ڪرين حاصل ڪمال.
صدق دل سان علم سک توحيد جو،
پيٽ وارو علم ڪر سارو ڦٽو.
دوش تي منصور جي جهنڊو رکيم،
ان جي بيرق کي مٿان ڪولي ڇڏيم.
مان ڪيان ٿو ان جي رمزن جي پچار،
جيئن ٿئي دنيا سڄي تي آشڪار.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ چا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

مئي وني توحيد جي مخمور ٿيس،
ملحدن چاتو ته مان مشهور ٿيس.
هر هميشه پي شراب ۽ پي شراب،
لاهه تسبيح ۽ مصلي جو حجاب.
پاڻ کان شيخي بزرگي دور ڪر،
ڇڏ اميري ۽ وزيري جي پچر.
ماءُ پيءُ پٽ زال وارو ميل ڏس،

ڪيئن نہ پٽريو آهي قدرت ڪيل ڏس.
عام کي ان ڳالھ جو ناهي پتو،
حشر چا ٿيندو انهي احوال جو.
ڇڏ انهن وردن وظيفن جي پچر،
عشق ڏاران ڪجھ نہ ٿيندو ڪارگر.
ٽوڙ تسبيح ۽ مصلي کي وسار،
پاڻ تان چوغو بزرگي جو اتار.
پنهنجي ٿاتل گودڙي کي باھ ڏي،
هر طرح سان ڇڏ نڳيءَ جي ناھ کي.
چُست تي ڪيڏيون نمازون ٿو پڙهين،
سُست مولئٰ جي طلب ۾ ٿو رهين.
خلق جو خادم ٿي مخدومي وسار،
خوءِ فرعوني ڇڏي ڏي هوش ڏار.
جو رهيو مخدوم سو محروم ٿيو،
جو رهيو محروم سو مخدوم ٿيو.
ناهي مخدومي ۾ رندن جو گذر،
آفتون آهن انهي ۾ سربسر.
ڇاڻ اڳ ۾ اصل تنهنجو ڇا هيو،
ڪيئن فرشتن تو اڳيان سجدو ڪيو.
هت اچي غافل غلامي ٿو ڪرين،
عبد ٿي سڀ جي سلامي ٿو ڪرين.
بادشاهي مان بڻايئون غلام،
سخت حيرت ۾ رهان ٿو والسلام.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

جي منور ٿو ڏسين شمس و قمر،

تن کي خود روشن ڪيو تنهنجي نظر.
ڏس وري هي برگ- گل شاخ ۽ شجر،
ڀهرور، جن کي ڪيو تنهنجي نظر.
آسمان تي تنهنجي اک جو نور آهه،
چا ڏسي جيڪو نظر کان دور آهه.
تنهنجي اک هر راز کي ظاهر ڪيو،
پر نٿو توکي پوي پنهنجو پتو.
تيز تلوار آهي مستن جي نظر،
پڄ پري مون کان هٽي وڃ ڪر حذر.
آهي مستي سان ڀريل منهنجي نگاهه،
هٽ پري زاهد مبادا ٿئين تباهه.
سربسر آهي اها خوني نظر،
غير واصل کي ڪندي زير و زبر.
آهي مستي سان ڀريل منهنجي نگاهه،
دور ٿي ان کان هميشه گهر پناهه.
ناهي هرگز منهنجي معمولي نظر،
وٺ خزانو عشق جو ڏي جلد سر.
شينهن جي اک ڏي ڏسڻ دشوار آهه،
پر ڏسي سو جنهن کي حاصل يار آهه.
منهنجي اک ديدار جي قابل بڻي،
ڪيئن نہ هرڪنهن واسطي قاتل بڻي.
آهي منهنجي اک مثال- ذوالفقار،
جنهن کي چڙ هٿ ۾ ڪنيو حيدر ڪرار.
ڪير سهندو عاشقن جي اک جو تاب،
پنهنجي هستي کي وڃائيندو شتاب.
آهي صورت کان سواءِ منهنجي نظر،
پاڪ اعليٰ ذات بيشڪ سربسر.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

اڳ ۾ پنهنجي ماءُ مان پيدا ٿئين،
پوءِ دائي جي هٿن ۾ تون وئين.
پرورش ڪئي تنهنجي دائي چار ڏينهن،
تو لڳايو آهي ان سان پنهنجو نينهن.
ڇڏ انهي دائي کي مادر کي سڃاڻ،
ڪر پري هي غير جي پوشاڪ پاڻ.
تنهنجو خلقيندڙ خدا آهي ٻيو،
معجزو سمجهين متان تون ماءُ جو.
جسم جي دائي جو واري ڇڏ اکر،
جسم توڙي جان و دل جي ڇڏ پڇر.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

ٿورڙو پاڻي اگر ٿئي ٿو روان،
موج دريا ۾ هٽي ٿو زور سان.
دم هٽي دريا ٿو سمجهي پاڻ کي،
جابجا پنهنجو ئي غوغا ٿو ٻڌي.
جيڪڏهن پاڻي کي ڪجهه رستو ملي،
موج سان مهراڻ ٻڻجي سو وهي.
راهه جاري ٿي ته جهٽ دريا ٿيو،
ان جي لهرن جو لقاءُ پيدا ٿيو.
هڪ جڳهه تان سير ٻڻجي ٿي وڃي،
جا گهٽين ٻيڙين جا تختا ٿي پڇي.
پاڻ خود هڪ موجزن درياءَ ڇڏي،

هت لتا آهيون متيءَ جي ملڪ تي.
پـن جڳن ۾ ڪـج ڪلاهي تا ڪيون،
خود گدا هوندي بہ شاهي تا ڪيون.
جابجا آهي سدا هڪ ذات- حق،
خود اناالحق جو پڙهايائون سبق.
بحر معنيٰ جو ڪليو منهنجي مثاٻن،
"لا" چـئي "الا" ۾ آيس عشق سان.
اصل ۾ تون بحر آهين بي ڪنار،
تو منجهان موجون اٿن ٿيون بي شمار.
فرق ناهي موج ۽ مهراڻ ۾،
سچ تہ سڀ ڪجهه آهي پنهنجو پاڻ ۾.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ تو رهان.

آهي موجودات موجن جي مثال،
جنهن ۾ حق جي ذات جو آهي ڪمال.
اي سڄڻ تون پنهنجي دل کي صاف ڪر،
پاڻ اگ ۾ ڇا هئين انصاف ڪر.
هي سيئي قانون رسمي ڪر قتا،
پنهنجي ننگ و نام کي تون ڇڏ صفا.
رسم جي ڦندي ۾ هيئن ڦاسي نہ وڃ،
غرق ڪر رسمن کي منهنجي ڳالھ مڃ.
ڪيترا پاٽيءَ جا چشما ڌار ڌار،
چنڊ جي ڇهري کي ڪن ٿا آشڪار.
آهي چشمن ۾ سندس فاني مڪان،
روشني قائم رهي ٿي چنڊ سان.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

خلق جي هر رسم کان آزاد ٿي،
ياد ڪر هڪ يار کي آباد ٿي.
هر طرح جي رسم کي تون ڏي ڏتو،
پاڻ وڪڻي هڻ محبت جو سٿو.
رسم جي هر راه شيطاني بٽي،
خود شناسي راه رحماني بٽي.
رسم جي هر ڪار دجّالي رهي،
دل الاهي عشق کان خالي رهي.
دور ٿي دجّال کان تون دور ٿي،
عاشقي جي راه ۾ مشهور ٿي.
ريت رسمن ۾ رهي ٿي ڪافري،
آهي ساري بت پرستي آذري.
ڪفر ۽ اسلام جون پاڙون پٽي،
مون مسلماني ڇڏي پنهنجي مٽي.
هر طرح سان مون مسلماني ڇڏي،
مذهب و ملّت پٽي پنهنجي مڏي.
مذهبن سان ناهي منهنجو واسطو،
مان انهيءَ ڪٽراڳ مان ڇاٽان نٿو.
بت پرستي آهي رسمن ۾ صفا،
هيءَ حقيقت آهي ڇاٽي هڪ خدا.
روڳ رسمن جو پري ڪر پاڻ کان،
عشق رک لولاڪ واري شاهه سان.
ڄاڻ رسمن کي صفا زنجير دام،
جن ۾ ڦاسي ٿا وڃن ماڻهو مدام.

اي سچڻ هن دام کي ٽوڙڻ کپي
منهن زماني کان صفا موڙڻ کپي.
جي زماني کان قدم ٻاهر ڪرين،
راز حاصل سربسر هر هر ڪرين.
سڀ کي سوگهو ٿو ڪري رسمن جو دام،
جو بچيو اِن کان سو آهي شاد ڪام.
مرد سو آهي جو ٽوڙي دام کي،
هي جهان ڇا؟ هو جهان هڪدم ڇڏي.
عشق جون رمزون ڪيان ٿو آشڪار،
دين ۽ دنيا جي جهڳڙن کي وسار.
ننگ و نام ۽ ريت رسمن کي وسار،
ڪافري ڇڏ تون موحّد ٿي گذار.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

آهي اِن جو اسم، اسمن ۾ نهان،
سڀ فنا آهي، اهو آهي عيان.
اسم ايذا ڇا ڪندين اثبات ۾،
محو ڪر اسمن کي اِن جي ذات ۾.
آهي اسمن ۾ سمورو اختلاف،
ڄاڻ معنيٰ کي ته سڀ ڪجھ آھ صاف.
تون فلاڻو پٽ فلاڻي جو نہ چئو،
پاڻ تون آهين اهو ناهي ٻيو.
بحر گم موجن ۾ پنهنجو پاڻ ٿيو،
نيٺ موجن مان وري مهراڻ ٿيو.
گم ٿيون موجون تہ دريا دم هنيو،
سڀ ڪجھ آهيان مان نہ آهي غير ڪو.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

مون کي طنبورو بنائي پاڻ يار،
ڪيئن وڄائيندو وتي ٿو آشڪار.
مون منجهان نغما ٿا نڪرن بيشمار،
سي ٻڌي وٺ قرب سان اي قربدار.
سُر ڪڍي ٿو سوز مان هي ساز ٻڌ،
هر نموني جا اچي آواز ٻڌ.
يار جي هٿ سان وڄي ٿي ان جي تار،
راز قدرت جا ٿين ٿا آشڪار.
هجر جي يا وصل جي ٻولي ڪڍهن،
حال مستي جي ڪري هولي ڪڍهن.
ڪجهه نٿو ٿئي حڪم ان جي کان سواءِ،
پنهنجي هستي کي مٽائي ڇڏ صفا.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

منهنجو ڏاڏو مشتهر صاحبڏنو،
جو محمدحافظ اعليٰ شان هو.
هڪ ڏهاڙي شهر کان ٻاهر ٿيو،
سير خاطر واٽ ورتيون ٿي ويو.
ڪوٽڙي ۽ ڏيوٽي جي درميان،
هڪ اگهاڙي مست عورت ٿي عيان.
اصل ۾ ”بصري“ انهيءَ جو نام هو،
جنهن جي حالت کان نہ واقف عام هو.
ويجهڙو خواجہ جي بيهي پاڪباز،

درد واري داٻهن ڪئي هڪ دلنواز:
"ڏس تہ توکي ڪيئن نہ ساري ٿو خدا،
تون خدا کان چو ٿيو آهين جدا."
بيت سنڌي ۾ ٻڌايائين ٻہ ٽي،
پيش خدمت ٿو ڪيان تن کي هتي:
"چري ڪري بصري، ڪري تا ڪر نانهن،
وئي پرائي وهاڻ تنجو هنئڙو تا هي ٿيو.
جئان گهڻو جڳ ۾، پر جم نہ جيئڻ ڏئي،
باب نہ پڙهج بي، هج آلوده الف سان.
ورسان وجهئو ڪاڻ، ڪرسان ڪليو سمهين،
آيل هي اهڃاڻ، جو ڪڻ چڏي تہ ابرين."
هي ٻڌي خواجہ صفا بيخود ٿيو،
سربسر عاشق بڻيو الله جو.
پنهنجو پٽڪو پاڻ اڇلايائين مٿان،
مئي محبت جي چکيائين چاهہ مان.
بس محبت کان سوا سڀ ڪجھ ڇڏي،
جهنگ ۾ ويهي رهيو گوڏا گڏي.
ڇهل چاليها ڪڍيا جيئن مرد۔ راهہ،
پوءِ هلي آيو عبيدالله شاهہ.
پاڻ خواجہ کي ٻڌايائين مريد،
لامکان تائين پڄايائينس ديد.
راز وحدت جو مليس مرشد هٿان،
حسن۔ جانان جلوہ گر ٿيس دل مٿان.
آهي الفت جي اهائي شاهراهہ،
رک طلب هڪ يار جي ٻئي کي نہ چاهہ.
بس عبيدالله اسان جو شاهہ هو،
هر طرح هر حال ۾ همراهہ هو.
هو سراپا نور هو مرد۔ ڪمال،

کوڙ، جنهن پيدا ڪيا عيسيٰ مثال.
خضر خادم هو سندس درگاهہ جو،
هر ولي چڻ هو سپاهي شاهہ جو.
ان جو هر دربان سڪندر جي مثال،
چٽ ولايت جو هيس سر تي بحال.
ڪيترا خاقان وخسر و قيقباد،
جم چا دارا، نوڪري ۾ شاد، شاد.
چڻ هيا "شبلي" "جُنيد" ان جا مريد،
معتقد "ذوالنون" توڙي "بايزيد"
هر ملڪ ان جو ثناگو بي گمان،
غوث توڙي قطب هرهڪ مدح خوان.
پاڻ هو آلِ محمد مصطفيٰ،
جنهن جو ڏاڏو هو علي المرتضيٰ.
سو عبيدالله هيو نورِ خدا،
خواجہ حافظ رهنما جو پيشوا.
تنهن عبيدالله هادي سرفراز،
خواجہ حافظ سان رکيا راز و نياز.
پنهنجو مرشد پير "عبدالحق" سچو،
جنهن جو اعليٰ مرتبو موليٰ ڪيو.
پير عبدالحق سخا جو بحر ٿيو،
جڳ ۾ جنهن کوليو خزانو فيض جو.
وصف ان جي ڪين ٿي سگهندي تمام،
جو چوان سو ڪجهہ بہ ناهي والسلام.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ چا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

هي سمورا اسم ٿيا هڪ ۾ فنا،

هڪ ٿيا سارا برابر هڪ ٿيا.
هڪ منجهان پيدا ٿيا نالا لکين،
هڪ منجهان ٿيون صورتون اعليٰ لکين.
"الف" پڙهه "بي" "تي" جي وائي ڪي وسار،
بت پرستي آهي "بي"، "تي" جي پچار.
الف مان پيدا ٿيا هي باب سڀ،
تون ڦٽا ڪر تن سندا آداب سڀ.
پيش وحدت پيو ادب جو سر پڇي،
دور ٿيا آداب وحدت کي ڏسي.
اوچتو وحدت جو خيمو جيئن کتو،
خود بخود اڏريو پکي آداب جو.
تي ادب کان پوءِ وحدت مستقيم،
جو ﺑﻪ چاهيو سو ڪيو سڀ ڪجهه ڪريم.
لعل وحدت کيءِ ادب کي آب جاڻ،
هٿ ڪري هي لعل، هرڪنهن کي سڃاڻ.
ڇڏ وظيفا اسم وٺ الله جو،
غير ڪڍ، وٺ جابجا نالو اهو.
ناهي ڪجهه موليٰ جي نالي کان سواءِ،
ڪاهلي آهي وظيفن ۾ صفا.
هوش سان هل ڇڏ وظيفن جي پچر،
دربدر ڇو ٿو رُلين اي بي خبر.
راز رحماني جي ساري لهه خبر،
ڪر وظيفن کان پري پنهنجي نظر.
فڪر- حق جي ذات وارو رک مدام،
پاڻ تي ٻيون لذتون سڀ ڪر حرام.
بس انهيءَ هڪ فڪر ۾ هرگاه رهه،
ان جي وحدت کان سدا آگاه رهه.
تون نہ آهين يار آهي ياد رک،

جابجا جڳ ۾ جو ڏسجي ٿو عيان،
سو سراسر عشق آهي بيگمان.
عشق از خود ڏس اناالحق جو ڏنو،
جنهن جو هر نقصان آهي فائدو.
عشق ثابت ڪئي خدا جي پاڪ ذات،
محو، جنهن ۾ ٿي سموري ڪائنات.
بس هيو هڪ خاص عاشق معتبر،
پنهنجي هستي کان سراسر بي خبر.
وصل جي مئي سان صفا سرشار هو،
رمز روحانيءَ جو واقفڪار هو.
عام سڏبو جيڪو آڪيداس هو،
پرت وارن ۾ هميشه پاس هو.
اصل ۾ نالو هيس "عاقل فقير"،
مست ۽ مجذوب هو روشن ضمير.
رمز اثباتي ۾ هو هوشيار هو،
"لي مع الله" جو بہ واقفڪار هو.
جان ٿي ظاهر ۾ پاتائين جٽيو،
هرڪو ان جي حال کان واقف بڻيو.
هي خبر قاضين جي ڪن تي پئي جڏهن،
گڏ ٿيا مُلاّ ۽ مفتي سڀ تڏهن.
جلد عاشق سان لڙڻ لئي ٿيا تيار،
صبر جو دامن ڪيائون تار تار.
اگ ۾ هڪ سالڪ اچي ان کي چيو،
"پاڻ کي تو قرب جو قيدي ڪيو.
تنهن ڪري قاضين ۽ مفتين جو سپاهہ،
توکي مارڻ ٿو اچي اي مرد۔ راهہ."
رڙ ڪري عاشق ڏنس ورندي اها،
"جو چيئي پيهر بہ چئو تون مرحبا.

جي حقيقي عشق کي حاصل ڪرين،
پنهنجي هستي کي صفا واري ڇڏين.
عشق جي تلوار آهي ڇيلهه سان،
ڪيئن نہ ان جو سير حاصل مان ڪيان.
عشق جي تلوار جي قابو ڪندس،
خوف اڳتي جو رکي ڪئن ويهندس.
يار جي قدمن ۾ سر قربان ڪندس،
عالمن کي هر طرح حيران ڪندس.
يار جي رستي ۾ قرباني ڪبي،
محب منڙي جي هي مهماني ڪبي.
راز سڀ منصور جيئن ظاهر ڪبو،
عشق سان سولي تي سر پنهنجو ڏبو.
عاشقن جي صف ۾ جيڪو بيهندو،
پنهنجو سر سولي اڳيان حاضر ڪندو.
دل ۾ آهي بحر غم جو موجزن،
موج ان جي موج ۾ آئي تي من.
عشق منهنجو خون هاريندو بجا،
تيغ ان جي سان ڪسڻ آهي روا.
سر ڏيڻ هن راه ۾ آهي پلو،
راز ظاهر ٿئي زبان سان عشق جو.
يار جيئن چاهي خوشيءَ سان تيئن ڪيان،
مان سندس قدمن اڳيان قربان ٿيان."
اوچتو ملڻ اچي ڪڙڪو ڪيو،
جن جي آڏو پاڻ ڏاڍو خوش ٿيو.
پاڻ پنهنجو غير کان آزاد رک.
"قل هو الله" آهي "الله الصمد"،
ڄاڻ معنيٰ باليقين آهي "احد".

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ چا آهيان، عجب ۾ تو رهان.

دوبدو بيهي ڪيائين هيءَ صدا:
"مرحبا صد مرحبا صدر مرحبا.
خوش هجو اي قاضيو! اي مفتيو!،
پنهنجي دل جي مدعا پوري ڪيو.
جي شريعت حڪم ڏئي تي قتل جو،
سيگهه ۾ هي ڪوٺ هستي جو ڀڃو."
حق جو ڪلمو سڀ ٻڌي حيران ٿيا،
جوش ۾ تن کي وڏا جولان ٿيا.
عالمن فتويٰ ڏني: "رسوا ڪجيس،
منهن مثان دانگي ملي گهمرائجيس."
ڪيس چاڙهيائون گڏه تي خار مان،
لپ مٿيءَ جي ٿي هنيس خورد و ڪلان.
هر طرف هي هُل ٻڌو ٿي خاص و عام،
شير هو سيني جي وچ ۾ شاد ڪام.
عام ماڻهن ڪيس طعنا ٿي ڏنا،
هر طرف ڪان ٿي پتر اُن کي لڳا.
ڏاند ان کي هو چڙهيءَ جي واسطي،
سو کهي ڪائڻ لڳا ماڻهو اُتي.
هي ٻڌي عاشق صفا سڀ کي چيو:
"هن ڪڏي ڪم کان اوهان توبهه ڪيو.
گوشت ڪائيندو جو منهنجي ڏاند جو،
پڪ انهيءَ کي موت ايندو اوچتو.
موت جي تلوار ايندي تن مٿان،
قتل ٿي ويندا هي قاضي ناگهان."

نيٺ هن بانڪي بهادر کي ڇڏي،
ويو هليو هر ڪوئي پنهنجي جاءِ تي.
گوشت سؤ چاليهه ماٽهن ۾ هليو،
جن ٻه ڪاڏو تن جو سڀ کي هو پتو.
اوچتو تن جي مٿان آئي قضا،
جن ٻه ڪاڏو ڏاند هو سيئي ڪٺا.
جي هيا ملا ۽ مفتي سڀ مئا،
نيٺ ان عاشق ٻه پورا دم ڪيا.
مون انهيءَ بابت گهڻو ماريو مٿو،
جڳ ۾ هرڪو ناهي طالب راز جو.
هاءِ مخفي راز ڪيئن رهجي ويا،
مان ڀڏايا، پر نه جڳ ظاهر ڪيا.
ڪيستائين پيو ٻڌائيندس ڪلام،
اي برادر بس ڪيان ٿو والسلام.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

سڀ سچا عاشق وڃي رستي لڳا،
مان هتي افسوس ڪاوان ٿو ڏڪا.
عشق وارا ويا ڇڏي هن حال ۾،
جو اجا تائين رهان ٿو قال ۾،
عشق وارا ويا هليا حيران ڪري،
جن جي خاطر جيءُ منهنجو ٿو جلي.
عشق وارا ويا هتي حيران ڪري،
سوز جن جي ۾ ٿي دل سڏڪا پري.
دوستن وٽ عاشقن ديرا ڪيا،
ٻڌجي بي گهر مون هتي ڦيرا ڪيا.

عشق وارا ويا ڇڏي هت واءِ واءِ،
حال پنهنجي تي ڪيان ٿو هاءِ هاءِ.
مون کي هن حالت ۾ حيراني ڏئي،
عشق وارا ويا پريشاني ڏئي.
عشق وارن کان سوا لاچار ٿيس،
دربدر دانهون ڪري بيڪار ٿيس.
عشق وارا جڳ ڇڏي آزاد ٿيا،
جاوداني عيش سان آباد ٿيا.
درد واريون ڪيتريون ڏانهون ڪندس،
عشق وارن واسطي آهون ڪندس.
دل ۾ تن جي درد جي جاگير آهه،
بس انهن ڳالهين جو هي تاثير آهه.
سر تي آيو عشق وارن جو فراق،
مون کي ماري ٿو انهن جو اشتياق.
عشق وارا ويا انهيءَ جي راه ۾،
سڀ دعاگو ٿيا سندس درگاه ۾.
غم جي رمزن کي سڃاڻي ڪر نظر،
جيئن پوي توکي حقيقت جي خبر.
پير عبدالحق اسان جو يار ڏس،
حق جي رمزن جا لکين اسرار ڏس.
حق ڏنيون جنهن کي هزارين حڪمتون،
هر گهڙي آهن مٿس لک رحمتون.
پاڻ هادي رهنما، جنهن جو ٿيو،
حق جي رمزن جو پتو اُن کي پيو.
جنهن کي بخشيائين پيالو فقر جو،
اُن جو پارس سان وڃي پاسو لڳو.
عشق جي جوهر کي حق جي ذات ڄاڻ،
آيتون حق جون ڏسي ان کي سڃاڻ.

هر صفت موليٰ جي هٿ آيو ڪٺي،
غير ناهي آهي ساڳيو ئي ڏٺي.
جڳ جي شاهي ۽ بزرگي ڪان مٿي،
هن خدائي کي پڇاپائين ڪٿي.
دڳ وٺاپائين سڌو درويش کي،
مئي محبت جي پياريائين سڌي.
ڪوڙ مون جهڙا سندس در تي مريد،
سر ڏيڻ ۾ جيڪي سمجهن پنهنجي عيد.
پنج پٽ هن عشق جي سلطان جا،
گنج آهن دين ۽ ايمان جا.
ڇا ڪري سگهندي زبان تن جي ثنا،
پاڻ آهن پنهنجو مٽ عارف سچا.
منهنجو پهريون پيرزادو با اصول،
مرحبا آهي محمد وٽ قبول.
خود صفا تحقيق جا گوهر ڪري،
غير جي تقليد کان ٿئي ٿو پري.
دين ۾ دائم رهيس هڪ مشغلو،
معرفت جي ذڪر جو ۽ فڪر جو.
آهي هادي رهنما بيشڪ پلو،
مصطفيٰ ۽ مرتضيٰ جو دادلو.
اوليا ۽ انبيا جو پيشوا،
حق جو بندو خاص جڳ جو رهنما.
جنهن جي آڏو بئي جهان آهن ڦڙو،
عرش رسي، جنهن اڳيان هڪڙو ذرو.
آهي معنيٰ جو خزانو هي فقير،
جو بزرگي ۾ رهي ٿو بي نظير.
پير زين الدين پيو والا صفات،
آهي هر هادي جي زينت جنهن جي ذات.

آهي ساڳيو سر انهيءَ هڪڙي ۾ پاڻ،
تون ٻه هڪڙي ۾ اهوئي سر سڃاڻ.
دين محمد آهي ثالث دلربا،
عشق واري سلسلي جو رهنما.
پيشوا چوٿون محمد جو ولي،
فخر دنيا جو سچو عاشق سخي.
بعد ۾ خاصو خداداد آهي پير،
عشق واري راه ۾ روشن ضمير.
هي سمورا نام ٿيا هڪ نام جا،
يار هڪڙو آهي بيشڪ جابجا.
هڪ منجهان هر هڪ لقا پيدا ٿيو،
عقل کي هن حال حيرت ۾ وڌو.
هڪ اهوئي سر هتي آيو هلي،
اصل ۾ آهي حقيقت هيءَ پڪي.
تون انهيءَ ڪثرت ۾ وحدت کي سڃاڻ،
سچ ته وحدت آهي ڪثرت پنهنجو پاڻ.
هت قلم جو سر صفا ڪٽجي ويو،
جو هيو لکڻو اهو لکجي ويو.
هي خدائي ٿيو سندس در جو غلام،
"راز نامو" ختم ٿيو بس والسلام.
حڪم ان جي سان ڪلي ٻيهر زبان،
جيئن چيو مون کي سڄڻ تيئن ٿو چوان.
مختصر آهي برابر هي ڪلام،
فائدو حاصل ڪري هر خاص و عام.
خون مان ٻوڙي قلم کي بار بار،
هن رسالي کي ڪيو مون آشڪار.
عشق جا اسرار ظاهر ٿو ڪيان،
محو آهن ذڪر ۾ دل ۽ زبان.

ڪنهن کي طاقت ناهي جو خطرو ڏئي،
حڪم ان جي ساڻ هلچل ٿي رهي.
عام ماڻهن کان پري ڪن ۾ اچي،
يار مون سان ڳالهه ڪئي اسرار جي.
ڪي ڏهاڙا بند هئي منهنجي زبان،
اوچتو هي بار ايو دل مٿان.
فرض سنت مستحب کي خاص و عام،
نفل واجب سان پڙهن ٿا صبح و شام.
ياد هرڪو ٿو ڪري قرآن کي،
پر وظيفن سان نٿو مولیٰ ملي.
هو پڙهن ٿا جيئن اجورو ڪوملي،
جيءُ سندن جهوري انهيءَ ۾ ٿو جهڄي.
نفس پنهنجي کي ڦٿو ڪر وٺ خدا،
جسم ڪر مولیٰ جي رستي ۾ فدا.
ٻڌ ذار سالڪ سخن منهنجو سچو،
دل ۾ ان جي عشق جو ديرو لڳو.
حال ۾ هر هڪ سخن چاٽو بجا،
حال ڏاران آهي هر گفتو خطا.
ڪيفيت ڄاتي نہ ڪنهن هن حال جي،
آهي ساڳي ڳالهه حال ۽ قال جي.
دينداريءَ کي صفا واري ڇڏيم،
هن مسلماني کي ميساري ڇڏيم.
بس پڄي ويا زهدم علم ۽ قيل و قال،
ويو زماني تان ڪڇي منهنجو خيال.
آگ ۾ اڇلائي ڇڏ سارا ڪتاب،
ٻڌ "خدائي" جي حڪايت لاجواب.
عقل جان ۽ دل ۾ آهي سڀ نڳي،
غيب کان اهڙي خبر مون کي ملي.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

ڪجهه تہ ماضيءَ جو تصوّر دل ۾ ڪر،
پنهنجي گذريل صورتن تي ڪر نظر.
تنهنجي پيري ۽ جواني جو مثال،
ڇڻ تہ هڪڙو خواب هو يا ڪو خيال.
خواب غفلت جو ڇڏي بيدار ٿي،
حال پنهنجي ڪان سڄڻ هوشيار ٿي.
ڇاڻ ساريون صورتون خواب ۽ خيال،
ٻڌ ذرا ويساهہ سان منهنجي مقال.
سمجهہ هن صورت جي هستي کي فنا،
پاڻ کي هردمہ انهيءَ کان رک جدا.
جيڪي وهمي صورتون سمجهي ٿو پاڻ،
هي بہ تن ئي صورتن وانگر سڃاڻ.
پاڪ معنيٰ سان ڪري ڇڏ پاڻ کي،
هل سدائين تون سڌو هن راه تي.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

اسمہ ذاتي جو هميشه ذڪر ڪر،
ذڪر ۾ مشغول رهہ ۽ فڪر ڪر.
ذڪر جي تمثيل آهي سؤ سپاهہ،
فڪر آهي ڇڻ تہ ان جو بادشاهہ.
شاهہ لشڪر کان سواءِ لاچار آهہ،
شاه ري لشڪر وري بيڪار آهہ.
شاهہ جي عزّت وڌائي ٿو سپاهہ،

ياد ڪر ھي خاص نڪتو خيرخواه.
ذڪر سان ٿي پنھنجي ھستيءَ کي وسار،
جسم کان بيھوش رھ ليل و نھار.
ذڪر جو فرمان مولىٰ ٿو ڪري،
تنھن ڪري ھي فرض بڻجي ٿو رھي.

ڪير آھيان، ڪير آھيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آھيان، عجب ۾ ٿو رھان.

آھي ڪن ٻيٽن ۾ ھڪ مشھور وڻ،
جنھن کي چندن ٿا چون سڀ اي سڄڻ!.
ان جي ڪل شاخون ۽ پن سڀ سربسر،
ھر ھميشھ ٿا رھن خوشبو ۾ تر.
ان جي پرسان پيا بہ آھن اي سڄڻ!،
ڪيترائي مختلف جنسن جا وڻ.
جيئن ھتي ھردم ھوائون ٿيون گھلن،
وڻ سيئي چندن جي خوشبو ٿا وٺن.
ان جي نالي ۾ سمورا ٿا اچن،
اصلي نالا تن جا گم ٿي ٿا وڃن.
ھر شجر اھڙيءَ طرح چندن ٿيو،
جڻ تہ چندن آھي چندن مان ڦٽو.
ھر شجر چندن ٿو سڏجي ھر گھڙي،
ان منجھان خوشبو اچي ٿي مشڪ جي.
آھي پر اسرار ھي وڻ ايترو،
ڪنھن بہ ان کي ناھي ظاھر ۾ ڏٺو.
جو اُتي ويندو اھو ٿيندو فنا،
سر وڃائيندو انھيءَ وڻ ۾ صفا.
حاڻ ھڪڙي ذات ھر شيءِ ۾ عيان،

هي مڪان آهي برابر لامڪان.
اگ ۾ پنهنجي هوڏ هستي کي وسار،
پوءِ بلاشڪ ڪر اناالحق جي پڪار.
خاڪ جو پتلو نہ آهي تنهنجي ذات،
تنهنجي هستي کي ڪڏهن ايندي نہ مات.
هي پراڻو پوش ٿي ويندو فنا،
تنهنجي هستي کي سدا هوندي بقا.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

تو فقط هڪ دم منجهان آندا ٻہ دم،
ٻن دمن توکي ڏنا هٿ ڪيئي غم.
وٺ فقط هڪ دم ڇڏي ٻن جي پچر،
هٿ ڪري وٺ خاص وحدت جي خبر.
ٻن دمن مان جاڻ هڪڙو دم ڀلو،
علم هرڪنهن کي نہ آهي راز جو.
ظاهر ۽ باطن انهي جو آهي گنج،
پاڻ هڪ آهي نہ آهن چار پنج.
ڪفر ۽ ايمان ۾ ڪانهي وٿي،
آهي ساڳي ڳالهہ نيڪي ۽ بدي.
پاڻ کي نيڪي بدي کان رک جدا،
وٺ طريقت جو سڌو رستو صفا.
پاڻ کي نيڪي بدي کان پاڪ ڪر،
بس ٻنهي کي تون ملائي خاڪ ڪر.
ظاهر ۽ باطن جڏهن آهي خدا،
پوءِ ڇنو نيڪي بديءَ جو آهي ڇا؟
پاڻ کي پڪڙي وري رهندين ڪٿي،

جابجا دلدار ڦيرا ٿو ڪري.
مان نہ آهيان آهي ان حاڪم جو ڪم،
آهي دو عالم مٿان منهنجو قدم.
پنهنجي هستي تان ڪٽي سارو خيال،
مون ڪيو منصور جو جهنڊو بحال.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ چا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

روز شب تون راڳ سان همراز رھ،
ساز جي آواز سان دم ساز رھ،
جي رکين ٿو عشق جي دل ۾ لغار،
ٻڌ ذرا مون ڪان جدائي جي پڪار.
راڳ جو آواز عاشق تا ٻڌن،
سوز وارا ان جي ويجهو تا وڃن.
جلد اي عاشق مزو وٺ راڳ جو،
يار پنهنجي سان وڃي ٿي ويجهڙو.
راڳ کي معراج سمجهن تا ولي،
روز شب ان کي ٻڌن تا متقي.
غير جو هر فڪر ميٽي ٿو ڇڏي،
وسوسا ۽ وهم ريٽي ٿو ڇڏي.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ چا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

وٺ سبق هي معرفت جي راهہ جو،
فرق ڇڏ هادي جو ۽ گمراهہ جو.
نيڪ و بد کي بحر وحدت ۾ وجهي،
ڇڏ شڪايت ۽ گلا شيطان جي.

هو ڪڏهن هادي ڪڏهن همراه آ،
راهرو هن راز کان آگاه آ.
رهنما بڻجي ڪڏهن پلجي پوي،
هو ڪڏهن غنچو ڪڏهن گل ٿو ٿئي.
ياد ڪر "مجنون" جي ۽ "ليليٰ" جي ڳالهه،
يا ٻڌي وٺ "وامق" ۽ "عذرا" جي ڳالهه.
اک ملي مجنون کي ليليٰ واسطي،
جنهن کي گهايو هڪ نظاري نينهن جي.
ان جي صورت جو سدا حقدار هو،
روز شب مفتون مٿس هر بار هو.
ڪجهه ڏٺائين ڪين ليليٰ کان سواءِ،
جنهن جي الفت ۾ رهيو ٿي مبتلا.
راهه ۾ ان جو ڪديائين انتظار،
ان جي غم جي مئي چکيائين باربار.
غير کان مجنون وڌو منهن تي نقاب،
صرف ليليٰ کي ڏٺائين بي حجاب.
راز کان آگاه ٿي اچ راهه ۾،
هڻ ٽبي توحيد جي درياهه ۾.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

شهر قندار ۽ هرات آڏو عيان،
آهي قلعو هڪ "قلايش" نام سان.
چو طرف قلعي جي آهي ڪوهسار،
عام سڏجي ٿو تڏهن تڪشير غار.
وقت پنهنجي ۾ عجب اسرار سان،
هن کي جوڙايو هيو نوشيروان.

ان ۾ هڪ مخفي جڳهه آهي جزيل،
جنهن ۾ هڪ پارس پٿر آهي پيل.
چار تلوارون اُتي آهن عيان،
ان جي چوڌاري ڦرن ٿيون هر زمان.
ور وڪڙ دڳ ۾ وڃڻ آهي محال،
مون گهڻائي ڪئي اجا آهي مقال.
هر طرح سان بند ٿيا رستا پيا،
در تي تلواريون ڪليل آهن سدا.
جيڪو پارس واسطي ويندو اُتي،
پاڻ پنهنجو سر وڃائيندو اُتي.
جسم سان ڪوئي نہ ٿيندو ڪارگر،
هيءَ حقيقت ٿو ٻڌايان سربسر.
جو بہ ويندو ان جو سر ٿيندو قلم،
ڪير تلوارين مٿان رکندو قدم.
قتل ٿي ويا هت بهادر ڪيترا،
جن ڪٽايا پير بازو ۽ مٿا.
جيڪڏهن ايندو ڪو پارس جي قريب،
پاڻ پنهنجو سر وڃائيندو غريب.
جي ڪرين حق جي طلب جو حق ادا،
ڪر انهيءَ جي راه ۾ سر کي فدا.
جان و تن سان ڪيئن ملي توکي خدا،
ڪر انهيءَ جي راه ۾ خود کي فنا.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

آهي سڀ ڪنهن ۾ سمايل ان جي ذات،
مان ٻڌايان ٿو صفا انجون صفات.

حسن- ڪامل سان ڪليو هو گل مثال،
پاڻ پن پن ۾ پسائي تو جمال.
سبز ڳاڙها ۽ اڇا ڪارا هزار،
رنگ رنگي ٿو پسائي بي شمار.
جيڪڏهن گل جي پنن کي مهڪبو،
صرف پاڻي تن منجهان پيدا ڪبو.
هي سيئي گل جا پتا ٿيندا فنا،
آب خوشبوءِ دار کي رهندي بقا.
ڏس زمين ۽ آسمان جي ويڪراڻ،
پاڻ ۾ ڪيئن ٿو سمائي يار پاڻ.
ڪيتري دلڪش ٿي ڏسجي ڪائنات،
آهي اندر توڙي ٻاهر ان جي ذات.
سير سلطاني ڪري جو ڪجهه ڏٺم،
سربسر ان جو پتو سڀ کي ڏنم.
جو ڏسين ٿو سو سندس آهي جمال،
آشنا ٿي پنهنجي هستي ڪر حلال.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان؟.

آهي هڪڙي پيٽ ۾ هڪ ڳئون عجيب،
جا ٻچي ٿي بک لڳڻ سان بدنصيب.
بحر ۾ بي خوف ماري ٿي ٽٻي،
جهٽ اڇي ٿي بي بها موتي ڪڍي.
چنڊ جيئن چمڪاٽ موتي ٿو ڪري،
هوءَ تڏهين ٿي چاه مان چارو چري.
دور اونداهي کي موتي ٿو ڪري،
روشني ۾ جابجا هوءَ ٿي چري.

اوچتو موتي جا طالب تا اچن،
ان مٿان پردو مٽي جو تا وجهن.
روشني بدران ٿي اونداهي ٿئي،
بدحواسي ۾ ٿي هوءَ ڊوڙي ڊڪي.
سخت حيران ٿئي ٿي موتيءَ واسطي،
غور ڪر اي راهرو هن ڳالهه تي.
آهي ناداني سڄي ڳئون جي عيان،
جا مٽي کان ٻئي طرف ٿئي ٿي روان.
خود مٽي کي ڪين جاچي ٿي ڏسي،
خاص موتي جنهن ۾ مخفي ٿو رهي.
بحر ۾ ٻيهر اچي ڏئي ٿي ٽپو،
ان منجهان آٽي ٿي هڪ موتي ٻيو.
غور سان ٻڌ هي قصو ڪر ڪجهه خيال،
بي خبر ٻڍين مٿان ڳئون جي مثال.
خاڪ جو پتلو پري ڪر سربسر،
شاه شاهن جو صفا ايندئي نظر.
هي مٽي جو بت پري ڪر پاڻ کان،
بي بها گل هٿ ڪري وٺ ان منجهان.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

دم خدائي جو هڻان ٿو مان ڪڏهن،
گڏ گدائي سان رهان ٿو مان ڪڏهن.
جسم سان آهيان ته ٻڄان ٿو گدا،
پاڻ ۾ ناهيان ته آهيان خود خدا.
ان گهڙي پرواز اعليٰ ٿو ڪريان،
پنهنجي سر کي پاڻ بالا ٿو ڪريان.

مان نہ آهيان آهي ان جي ذات پاڪ،
جا ڪري ٿي وسوسا ۽ وهم خاڪ.
گم ٿيا سڀ روز شب ارض و سما،
اصل توڙي نسل جا نالا ويا.
ڇا مصلو ڇا جٽيو توڙي ڪتاب،
گم ٿيو ڏوهن ثوابن جو حساب.
شڪ عقيدا خوف بالڪل دور ٿيا،
دين، ايمان، ڪفر سڀ ڪافور ٿيا.
غم خوشي ۽ جان و تن سارا ويا،
ذڪر جا ۽ فڪر جا وارا ويا.
دور ٿيا هر ريت سجدا ۽ سلام،
ختم ٿي ساري عبادت صبح شام.
رد رياڪاري جا سڀ رستا ٿيا،
لڙ لٿا لاهي ۽ چاڙهي جا صفا.
گم ٿيا اوري پري هجر ۽ وصال،
ناهي هت ڪنهن جو تصوّر يا خيال.
ڪوبہ قلبي يا زباني ذڪر ناهہ،
هت عبادت ۽ سخا جو فڪر ناهہ.
ناهي مسجد ۽ مڙهي جو ڪو نظام،
رد وظيفا، رد جماعت، رد امام.
برج سڀ سج چنڊ تارا ٿيا تمام،
ناهي ايرڻ ۽ لهڻ جو انتظام.
گم ٿيا ڪشف ۽ ڪرامت جا قصا،
ڪين هت آهن حڪومت جا قصا.
ناهي ڪوئي جو ڪري ڪنهن جو سلام،
گم ٿيو نيڪي بدي جو انتظام.
حج زيارت جي غنيمت دور ٿي،
عقل ۽ تدبير جي هستي ڇٽي.

پنهنجي هستي کان جڏهن پاسو ڪيم،
اندر ۽ ٻاهر سمورو حق ڏٺم.
هو ڪڏهن ناسوت مان ملڪوت ٿيو،
هو ڪڏهن جبروت مان لاهوت ٿيو.
عشق ۾ پرواز مون ايڏو ڪيو،
راز محرم ناهي ڪو هن حال جو.
ڪم نه ايندو علم جو چرچو هتي،
ناهي ڪو بازار جو سودو هتي.
علم سان عالم جو ٿيندو احترام،
پير ڪوٺيندا انهيءَ کي خاص و عام.
تون اگر مولیٰ جو طالب ٿي پوين،
پاڻ تسخيرات کان پاسو ڪرين.
عشق جي تلوار ڪٽ ۽ مرد ٿي،
مرد ٿي، پر درد ٿي ۽ فرد ٿي.
آهي شيخي جا بزرگي رهزني،
هي نڱي جا ٿاه ٿاهي ٿي خودي.
هي طريقو آهي ڏاڍو پر خطر،
بيخبر هن راهه کان رهه باخبر.
نور مرسل جو ڪيو مولیٰ عيان،
معرفت جا بحر نڪتا جنهن منجهان.
جنهن ٻه ٽوٻي بحر ۾ ماري ٽٻي،
سو اتان هرگز نه ٿيو واپس وري.
بحر گوهر ۽ شناور گم ٿيا،
حال جي مستي پسايو هي لقا.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ جا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

صوف جو وڻ صوف پيدا ٿو ڪري،
انب سان ئي انب جو وڻ ٿو ڦري.
ٻـن ڪي بيشڪ نام هڪڙو ٿو ڏجي،
هن ڪي ميوو هن ڪي وڻ ٿو ڄاڻجي.
آهي ساڳي ڳالهہ آدم ۽ خدا،
سمجهہ "الانسان سرّي" ڪي صفا.
پر نرالو آهي ميوي جو سواد،
ڪاٺ پن تاري ۾ ناهي ڪو سواد.
وڻ ۾ ناهي شاخ ميوي ڪان جدا،
آهي ميوو شاخ سان محڪم سدا.
ڇڏ فنا جو ماڳ ماڻي وٺ بقا،
مڃ نصيحت منهنجي، پس پنهنجو لقا.

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

مرد آهين تون تہ واري ڇڏ حساب،
حج زڪواتن سان نہ ٿيندين ڪامياب.
عبد ٻڌجڻ جي عيوض عارف ٿجي،
عبد واري وهم ڪان واقف ٿجي.
هو نتا ڄاڻن تہ ڇاهي "يعرفون"،
تنهن ڪري زاهد چون ٿا "يعبدون".
عبد جي معنيٰ تي پردو ٿا وجهن،
معرفت کي ڪين سمجهي ٿا سگهن.
پاڻ ۾ رهجي تہ چئجي "يعبدون"،
پاڻ ڪان ٻاهر ٿي پڙهجي "يعرفون".

ڪير آهيان، ڪير آهيان، ڪير مان،
پاڻ ڇا آهيان، عجب ۾ ٿو رهان.

استقامت "اهدنا" جو راز آهه،
بينيازي جو اهو آواز آهه.
"اِهدنا" جو راز سمجهايو علي،
جنهن سڄي دنيا کي بخشي روشني.
اگ ۾ پڻ پنهنجو هيو اعليٰ خيال،
بينيازي ۾ ٿيو بالا خيال.
مان ٻهاريدار موليٰ جو غلام،
نوڪري ڏيندو رهان ٿو صبح شام.
مصطفيٰ جي در جو سگ ٿجي رهيس،
جان و دل سان ان جو طالب ٿي رهيس.
مان ڪمينو ڪير جو دعوا ڪيان،
ڪيئن انهيءَ جي دوستي جو دم هڻان.
يا خدا درگاه ۾ مون کي رساءِ،
ان جي ادنيٰ خادمن سان گڏ رهاءِ.
مصطفيٰ ۽ مرتضيٰ جو مان غلام،
آل اطهر تي پڙهان ٿو سئو سلام.
مان نبي جي آل تان قربان ٿيس،
ان جي قرباني منجهان سلطان ٿيس.
شاهه جي گهوڙي جي پيرن جي مٽي،
شل پوي منهنجي لڱن تي هر گهڙي.
عشق آهي مصطفيٰ جي اسم سان،
مرتضيٰ جي نام تان صدقو وڃان.
پاڻ فرمايو محمد مصطفيٰ،
آهي بربادي محبت ڪانسوا.

راز وحدت جو ٻڌايائون صفا،
مون گدا کي بادشاهي تي عطا.
مهر ڪئي مون تي رسولن جي امام،
عاشقن جي صف ۾ آيو منهنجو نام.
دم نه هڻ هستي جو، سوچي کڻ قدم،
ياد ڪر موليٰ کي بيشڪ دمبدم.
غير جو هر وهم دل تان دور ڪر،
مشورو منهنجو اهو منظور ڪر.
پنهنجي آڏو غير کي هرگز نه آڻ،
ماسوا ڇڏ حق جي هستي کي سڃاڻ.
رک پتو ويساهه سان هن راز جو،
جيئن وٺين هردوجهان جو فائدو.
خود ڪيائون مهر جي مون تي نگاهه،
حق بنا هر شئي جي هستي تي تباهه.
هي "خدائي" تيو غلامن جو غلام،
رازنامو ختم تي ويو، والسّلام.